

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti **S. S., a. s.** (pôvodné obchodné meno S. B., a. s.) so sídlom K., IČO: X., *zastúpenej advokátskou kanceláriou D. & P., s. r. o., so sídlom M. (adresa na doručovanie) IČO: X., Advokátska kancelária T. K., s. r. o., so sídlom Š.*, proti žalovanému **Úradu pre verejné obstarávanie**, so sídlom Dunajská 68, P. O. BOX 58, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 128-OKVO zo 07. júna 2010, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2S/249/2010, o námietke žalobkyne na zaujatosť predsedu senátu Krajského súdu v Bratislave Mgr. V. P., takto

r o z h o d o l :

Predseda senátu Krajského súdu v Bratislave **Mgr. V. P., nie je vylúčený** z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2S/249/2010.

O d ô v o d n e n i e :

V hore označenej veci v priebehu konania žalobkyňa faxovým podaním zo 06. júla 2011 písomne doplneným 07. júla 2011 vzniesla námietku zaujatosti voči Mgr. V. P., predsedovi senátu Krajského súdu v Bratislave, dôvodiac teoretickým vymedzením princípu nestrannosti sudcu a spôsobom jeho skúmania, keď pochybnosti o nezaujatosti sudcu Mgr. V. P. vidí v tom, že súd v konaní sp. zn. 2S/249/2010 za obdobie 12 (dvanástich) mesiacov nevykonal žiaden procesný úkon, pričom za činnosť a chod senátu, ktorý o veci v konaní sp. zn. 2S/249/2010 rozhoduje- zodpovedá Mgr. V. P.. Poukazovala na to, že Mgr.

V. P. ako predseda senátu 2S v inom konaní vedenom na krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2S/366/2010 vykonal na žiadosť žalobcu T. G., a. s., viaceré právne úkony, ktoré zabezpečujú práva účastníka konania T. G., a. s., a ako predseda senátu 2S dokonca vytýčil v konaní 2S/366/2010, vo veci, kde bola podaná žaloba o pol roka neskôr, pojednávanie na 13. júla 2011. Žalobkyňa z postupu predsedu správneho senátu 2S Mgr. V. P. v konaní 2S/249/2010 nadobudol dojem, že v danom prípade sudca nemá snahu o zabezpečenie práv účastníka súdneho konania – práva žalobkyne na zabezpečenie jej právnej istoty meritórnym rozhodnutím v primeranom čase.

Žalobkyňa namieta, že sudca z dôvodov jej neznámych uprednostňuje zabezpečenie práv iných účastníkov súdnych konaní, dokonca účastníkov, ktorí procesné stoja na opačnej strane ako žalobca. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že sudca uskutočňuje v súdnych konaniach procesné úkony, iba vtedy, ak ho na to konkrétny účastník konania 2S/366/2010 – T. G., a. s., vyzve. Takéto počínanie sudcu je podľa žalobkyne v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v konečnom dôsledku takýmto procesným postupom súdu a sudcu dochádza k porušovaniu základných ústavných práv žalobcu, konkrétne práva na spravodlivý proces.

S poukazom na právo na zabezpečenie efektívnej ochrany práv a záujmov účastníka konania žalobkyňa a pochybnosť o objektívnej nezaujatosti sudcu žalobkyňa namieta, že v danom prípade sudca nespĺňa predpoklady nezaujatosti sudcu z objektívneho hľadiska. Pochybnosť o jeho nezaujatosti podľa žalobkyne vznikla v dôsledku konania sudcu, ktorý neposkytuje žalobkyni rovnaké záruky spravodlivosti ako iným účastníkom uvedených konaní.

Podľa žalobkyne ak teda konanie sudcu nasvedčuje tomu, že spravodlivosť poskytuje a zabezpečuje selektívne, nedôvodne preferuje iných účastníkov konaní pred žalobcom nemožno dedukovať na nezaujatosť sudcu z objektívneho hľadiska. Naopak vyššie uvedené skutočnosti podľa žalobkyne odôvodňujú existenciu dôvodných pochybností o nezaujatosti sudcu o tom, či je objektívne schopný posúdiť vec a úplne nezávisle, slobodne a nestranne túto rozhodnúť.

Pochybnosť o objektívnej nezaujatosti sudcu vzniká podľa žalobkyne i s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobkyňa podala proti priesťahom v konaní zapríčinených postupom súdu, konkrétne sudcom sťažnosť, pričom podpredseda súdu môže voči sudcovi Mgr. V. P. vyvodit' dôsledky i vo forme návrhu na disciplinárne stíhanie sudcu. A teda, ak v dôsledku sťažnosti podanej žalobkyňou môžu byť voči sudcovi Mgr. V. P. vyhovené dôsledky, možno mať odôvodnenú pochybnosť zaujatosti sudcu.

Nakoľko s ohľadom na vyššie uvedené by konanie pred sudcom Mgr. V. P. právu žalobkyne na spravodlivý proces neposkytlo zadosť, žalobkyňa navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vylúčil sudcu Krajského súdu v Bratislave Mgr. V. P. z prejednávania a rozhodovania veci vedenej Krajským súdom v Bratislave sp. zn. 2S/249/2010.

Predseda senátu Mgr. V. P. sa k vznesenej námietke písomne vyjadril tak, že v predmetnej veci sa necíti byť zaujatý, nemá pomer k veci, k účastníkom konania ani k ich zástupcom.

Na úvahy žalobkyne ohľadom jeho nezaujatosti konkrétne uviedol, že konanie o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného na základe žaloby podanej žalobkyňou (vec vedená pod sp. zn. 2S/249/10) začalo dňa 21. júna 2010. Táto vec napadla do senátu 2S v čase, keď bol v senáte sudca JUDr. M. M., ktorý túto vec ako predseda senátu zároveň aj referoval. Po odchode JUDr. M. M. na Najvyšší súd Slovenskej republiky vec prevzal (dňa 06. októbra 2010) nový člen senátu JUDr. V. P., ktorý je v tejto veci nateraz aj referujúcim sudcom. Tento sudca prevzal po JUDr. M. značný počet nerozhodnutých vecí, medzi ktorými sa nachádzajú aj veci od roku 2007 a tieto sa snaží pripravovať na rozhodnutie podľa možnosti postupne. Mgr. P. ako predseda senátu zodpovedný za chod senátu JUDr. P. upozornil na to, aby všetky prevzaté veci pozrel a zabezpečil v nich potrebné procesné úkony tak, aby nedochádzalo k zbytočným priťahom v konaní. Je pravdou, že vo veci 2S/249/2010 boli vykonané tie úkony, ktoré spomína žalobkyňa v námietke. S poukazom na vyjadrenie žalovaného v tejto veci (č. l. 23), že súťaž bola verejným obstarávateľom zrušená (oznámenie z 01. júla 2010), by rozhodovanie o odklade vykonateľnosti na základe žaloby podanej dňa 21. júna 2010 ani nemalo reálny význam. Na rozhodnutie o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia mal súd reálne len 9 dní, pričom o návrhu na odklad vykonateľnosti sa rozhoduje zásadne až po doručení kompletného administratívneho spisu správneho orgánu, ktorý bol súdu doručený až dňa 21. júla 2010, t. j. v dobe, keď už bola súťaž zrušená a rozhodnutie o prípadnom odložení vykonateľnosti tak stratilo reálne opodstatnenie. Vo veci bol plánovaný termín nariadenia pojednávania po letných prázdninách.

Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na vec vedenú na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2S/366/2010 uviedol, že v tejto je predsedom senátu a zároveň referujúcim sudcom a boli v nej vykonané všetky procesné úkony - do konania boli pribratí dotknutí účastníci správneho konania a zároveň nebolo nevyhovené žiadosti o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného. Napriek plynulému konaniu v tejto veci podal žalobca

sťažnosť na prietahy v konaní. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na 13. júla 2011, ktorého termín však bol pre námietku zaujatosti zrušený. Pre úplnosť dodal, že namietajúci účastník S. S., a. s., dodnes nepodal vyjadrenie k žalobe doručenej mu dňa 03. februára 2011, pričom dňa 18. februára 2011 požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie o 30 dní. Jeho konanie možno považovať za snahu o obštrukciu s cieľom zmaril pojednávanie.

Krajský súd v Bratislave v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 OSP predložil námietku zaujatosti na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorému spis došiel dňa 10. augusta 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci podľa § 16 ods. 1 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP o tom, či je sudca vylúčený, po oboznámení sa s obsahom pripojeného súdneho spisu dospel k záveru, že námietka zaujatosti nemá oporu v zákone ani v judikatúre súdov včítane Európskeho súdu pre ľudské práva, na rozhodnutia ktorého žalobkyňa poukazuje.

Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 OSP konštruuje ako dôvody vylúčenia sudcu - sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 01. októbra 1982).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť (k tomu pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 16/00). Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.

V zmysle stabilizovanej judikatúry aj Európskeho súdu pre ľudské práva objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tu tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán.

Sudcov pomer k účastníkom alebo ich zástupcom môže byť založený predovšetkým na príbuzenskom alebo jemu obdobnom vzťahu, ktorému na roveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský, či naopak zjavne nepriateľský. Do úvahy prichádza i vzťah ekonomickej závislosti.

K záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je síce potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý; postačuje, ak možno mať so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezaujatosti.

O takýto prípad sa však v danej veci napriek teoretickým úvahám žalobkyne nejedná.

Podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach

Citované zákonné ustanovenie § 14 ods. 3 OSP výslovne vylučuje, aby by dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. S účinnosťou od 15. októbra 2008 sa rozšírilo negatívne vymedzenie okolností, na ktoré súd neprihliada pri rozhodovaní o vylúčení sudcu tak, že ako dôvod pochybnosti o sudcovej nezaujatosti bol vylúčený dôvod spájaný s jeho rozhodovaním v iných veciach.

V námietke zaujatosti účastník teda nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. Postupom treba rozumieť procesné úkony súdu vrátane jeho rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania a majú prípravný charakter. V širšom chápaní možno k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodovanie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou, a preto túto okolnosť, že v inej veci účastníka rozhodoval meritórne, prípadne v jeho neprospech, zásadne nemožno použiť ako dôvod na námietku zaujatosti. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravuje platný Občiansky súdny poriadok, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu, za splnenia aj ostatných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti, napríklad opakovanie dôkazného prostriedku, hoci jeho prvé vykonanie prinieslo nespochybniteľné zistenia, odročovanie pojednávania bez uvedenia dôvodu (porov. § 119 ods. 1 OSP), vyhľadávanie dôkazov súdom v sporovom konaní pri procesnej pasivite účastníkov a iné.

V námietke zaujatosti preto účastník nemôže ako dôvod použiť nielen okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci ale od 15. októbra 2008 ani okolnosti spočívajúce v jeho nespokojnosti alebo jeho nesúhlase s postupom sudcu v inej veci.

Zaujatosť sudcu by nemalo vyvolávať ani to, ak účastník podá voči sudcovi sťažnosť, alebo sa snaží iniciovať jeho disciplinárne alebo trestné stíhanie, hoci tu platí obmedzenie v prípade, ak by sa sudca dostal už priamo do procesného konfliktu. Inak sa aj v takých veciach trvá na tom, aby sudca zostal nad vecou a spor alebo inú právnu vec nestranné prejednal a rozhodol. Aj z tohto pohľadu tvrdenie žalobkyne, že podala proti priedhom v konaní zapríčinených postupom súdu, konkrétne sudcom sťažnosť, pričom podpredseda súdu môže voči sudcovi Mgr. V. P. vyvodit' dôsledky i vo forme návrhu na disciplinárne stíhanie, hodnotí najvyšší súd ako hypotetické a vzhľadom na obsah spisu i nepotvrdené.

Žalobkyňa v námietke zaujatosti voči predsedovi senátu Krajského súdu v Bratislave Mgr. V. P. okrem teoretických úvah a svojej nespokojnosti s postupom súdu vo veci žiadne iné relevantné námietky neuvádza a neuvádza ani žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by mohli viesť k záveru o pomere Mgr. V. P. k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom, a teda k záveru o jeho zaujatosti. V námietke zaujatosti nie sú uvedené nijaké právne relevantné dôvody, pre

ktoré by predseda senátu Mgr. V. P. mal byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania danej veci.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti žalobkyne, že okolnosťou, ktorá by určitého sudcu zo zákona, t. j. podľa § 14 ods. 1 OSP vylučovala z prejednávania a rozhodovania veci, môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie iba subjektívna domnienka účastníka o možnej neobjektívnosti sudcu, ktorú žalobkyňa ani dostatočne nekonkretizuje, nepreukazuje a nedokladá, resp. odôvodňuje ju svojou nespokojnosťou s postupom predsedu senátu v tomto konaní a v konaní sp. zn. 2S/366/2010, ktoré námietky Mgr. P. vo svojom vyjadrení logicky a relevantným spôsobom vyvrátil.

Najvyšší súd dáva do pozornosti aj § 6 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) v zmysle ktorého nedostatočné poskytnutie súčinnosti účastníkmi konania sa môže hodnotiť ako príspevok účastníkov ku vzniku prieťahov (zbytočných) v konaní, ako aj ustanovenie § 246b OSP, v zmysle ktorého v danej veci rozhoduje senát zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov, teda Mgr. P. má v tomto senáte jeden z troch hlasov.

Záverom najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z dohadov, predpokladov alebo špekulácií nemožno vyvodit' existenciu dôvodu, ktorý sudca vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 14 ods. 1 OSP (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/26/2006 publikované v ZSP zošit č. 2, ročník 2011, str. 44 a nasl.; obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndz/1/2011 zo 07. apríla 2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zo zhora uvedených dôvodov rozhodol podľa § 16 ods. 1 veta tretia OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, že predseda senátu Krajského súdu v Bratislave Mgr. V. P. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2S/249/2010.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o u z n e s e n i u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 11. augusta 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková